

ACTIVITAT DE SÍNTESI

Racisme, llibertat d'opinió i expressió

La pel·lícula que us proposem és una síntesi o compendi del conjunt del sentit dels articles esmentats en el bloc. En aquest cas, la cinta reuneix una colla d'ingredients que pràcticament es troben en tots els principis enunciats.

Títol original: *Cry Freedom*
(*Grita llibertat*)

Direcció: Richard Attenborough

Actors: Steve Biko (Denzel Washington); Donald Woods (Kevin Kline); Wendy Woods (Penelope Wilton); Jimmy Kruger (John Thaw); Charles Jenkins (Robert Jones); Bruce Haigh (John Hargreaves); State Prosecutor (Ian Richardson); Mamphela Ramphele (Josette Simon); Ntsiki Biko (Juanita Waterman).

Producció: Richard Attenborough

Fotografia: Ronnie Taylor

Música: George Fenton i Jonas Gwangwa

Nacionalitat: Gran Bretanya

Any: 1987

Durada: 150 min

Resum

La pel·lícula es basa en una situació i uns fets reals, més o menys adaptats per a un guió cinematogràfic. Transcorre durant els anys setanta a la República de Sud-àfrica, governada, aleshores, per una minoria blanca, és a dir, en ple apartheid. La policia i els militars reprimien qualsevol acte d'alliberament, prohibien les reunions i molts dissidents anaven a les presons, entre ells Nelson Mandela. El 1976, centenars d'estudiants d'instituts de Soweto (sud-oest de Johannesburg) es van manifestar en contra de la llei que imposava l'ús de la llengua *afrikaner*, identificada amb la de l'opressor. La policia va respondre amb gasos lacrimògens i va matar tres manifestants, amb la qual cosa es va desbordar la ira dels habitants de Soweto, que van atacar i cremar edificis del Govern. Al llarg d'aquest any i del 1977, es van produir més manifestacions i es va incrementar la violència fins a il·legalitzar totes les organitzacions. La violència es va estendre a tot Sud-àfrica.

Arran de les protestes estudiantils dels anys 1976 i 1977, que van ser salvatgement reprimides, la població negra va prendre consciència de la desigualtat i es va començar a organitzar clandestinament.

Steve Biko, un estudiant de medicina, funda el Moviment de Consciència Negra, que advoca per l'alliberament dels negres, l'orgull de la raça i l'oposició no violenta. Donald Woods, un periodista blanc, ben situat i honest, que dirigeix el diari *Daily Dispatch*, per obtenir informació objectiva i contrastada davant les notícies tendencioses que li arriben, busca l'opinió en un dels líders negres. Steve Biko li sembla un bon dialogant. Tots dos simpatitzen i Donald pren consciència de la doble realitat del país i aleshores el diari es mostra més receptiu cap a la comunitat negra. Steve, confinat, surt del seu amagatall, és agafat per la policia, i mor a causa de les tortures, que volen ser disfressades barroerament. Això revolta Donald, que es compromet encara més denunciant totes les il·legalitats comeses, i per aquesta raó tant ell com la seva família són amenaçats. Fa un llibre sobre els fets i per poder-lo publicar ha de fugir d'amagat.

El guió de la pel·lícula es va fer a partir del llibre *Biko*, de Donald Woods (1934-2001).

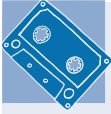
Cry Freedom

- ❓ **Títol.** Comenta les diferències de títols en anglès i en castellà: *Cry Freedom* o *Grita libertad* a Espanya o *Gritos de libertad* a l'Argentina.
- ❓ **Caràtules.** Observa amb atenció la caràtula i comenta-la abans de veure la pel·lícula, i quan l'hagis vista digues per què és adequada o no.
- ❓ **Personatges.** Rellegeix l'enunciat dels articles i exemplifica algun moment o personatge de la pel·lícula que pugui il·lustrar el contingut del dret.

Personatges	Aspecte físic	Qualitats
Steve Biko		
Donald Woods		
Wendy Woods		
Jimmy Kruger		
Charles Jenkins		
Bruce Haigh		
Mamphela Ramphele		
Ntsiki Biko		

Busca el sentit de la paraula *apartheid*.

La cançó "Biko", de Peter Gabriel

El 1980, el cantautor Peter Gabriel va escriure la cançó "Biko", que es va convertir en un dels himnes del moviment antiapartheid, i que va ser versionada per artistes com Joan Baez, Manu Dibango o Simple Minds...

- ❓ Escolta la cançó seguint la lletra en anglès o en català abans i després de veure la pel·lícula, i compara el sentit que té per a tu en les dues ocasions.

Letra de la cançó

"September '77"

*Port Elizabeth weather fine
It was business as usual
In police room ó19
Oh Biko, Biko, because Biko...*

*When I try to sleep at night
I can only dream in red
The outside world is black and white*

*With only one colour dead
Oh Biko, Biko, because Biko...
You can blow out a candle
But you can't blow out a fire
Once the flames begin to catch*

*The wind will blow it higher
Oh Biko, Biko, because Biko...
And the eyes of the world are
Watching now
Watching now*

Traducció al català

"Setembre del 77"

Bon temps a Port Elizabeth
El treball és costum
En el despatx de policia ó19
Oh Biko, Biko, per Biko...

Yihla Mulla, Yihla Mulla
L'ésser humà ha mort
Quan intento dormir a la nit

Només somni en vermell
El món exterior és blanc
Amb només un color mort
Oh Biko, Biko, per Biko...

Pots apagar d'una bufada
una espelma
Però no pots fer-ho amb un foc
Una vegada que la flama s'ha encès
El vent farà que s'estengui.
Oh Biko, Biko, per Biko...
I els ulls del món et miren ara
Et miren ara
Et miren ara

- A la xarxa hi ha moltes gravacions d'aquesta cançó. Entre d'altres:
<http://www.youtube.com/watch?v=XNQJm67OzE>
<http://www.youtube.com/watch?v=txtiU5DKKGg>
<http://www.youtube.com/watch?v=iLg-8Jxi5aE>

Tria una de les frases següents de Steve Biko i comenta-la des del punt de vista de la ciutadania o de la manca de drets dels ciutadans.

- “És millor morir per una idea per la qual val la pena viure, que viure per una idea per la qual no val la pena morir.”
- “Si som lliures en el cor, no hi haurà cadenes fetes per l'ésser humà amb força suficient per subjectar-nos. Però si la ment de l'oprimit és manipulada (...) de manera que creu que és inferior, no serà capaç de fer res per enfrontar-se al seu opressor.”

Rellegeix l'enunciat dels articles d'aquest bloc i exemplifica algun moment o personatge de la pel·lícula que pugui il·lustrar el contingut d'aquests drets.

Article 1	
Article 2	
Article 3	
Article 4	
Article 5	
Article 19	

Valoració de la pel·lícula

- ❓ Què has après?
- ❓ Què t'ha sorprès?
- ❓ Si la recomanessis a un amic o amiga, què li diries?
- ❓ Encara que els fets parlin d'un altre país i d'un altre moment, a nosaltres ens diu alguna cosa avui?